

Garyp Gravinneloane 2

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Garyp, Gravinneloane 2

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.086

Status

0.6 (concept)

Datum

14-06-2021

Opdrachtgever

't Riemersmahûs
Gravinneloane 2
9263 TA Garyp

Auteur

G. Krösschell

Controle

Remco Ploeg

Voorpagina

Huidige situatie plangebied

Te citeren als

Krösschell, G.M., 2021. QuickScan Garyp, Gravinneloane 2; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.086 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep en nieuwe situatie	7
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels	9
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren	13
3.4	Vissen	13
3.5	Overige beschermde soorten	13
4	Effecten en gevolgen	14
4.1	Overzicht beschermde soorten	14
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	14
5	Mitigerende maatregelen	16
5.1	Broedvogels met jaarrond beschermde nesten; nader onderzoek	16
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	16
5.3	Vleermuisverblijfplaatsen in het woonhuis; mitigerende maatregelen	17
6	Resultaten nader onderzoek boerenwaluwen	19
7	Conclusie	20
	Geraadpleegde bronnen	21

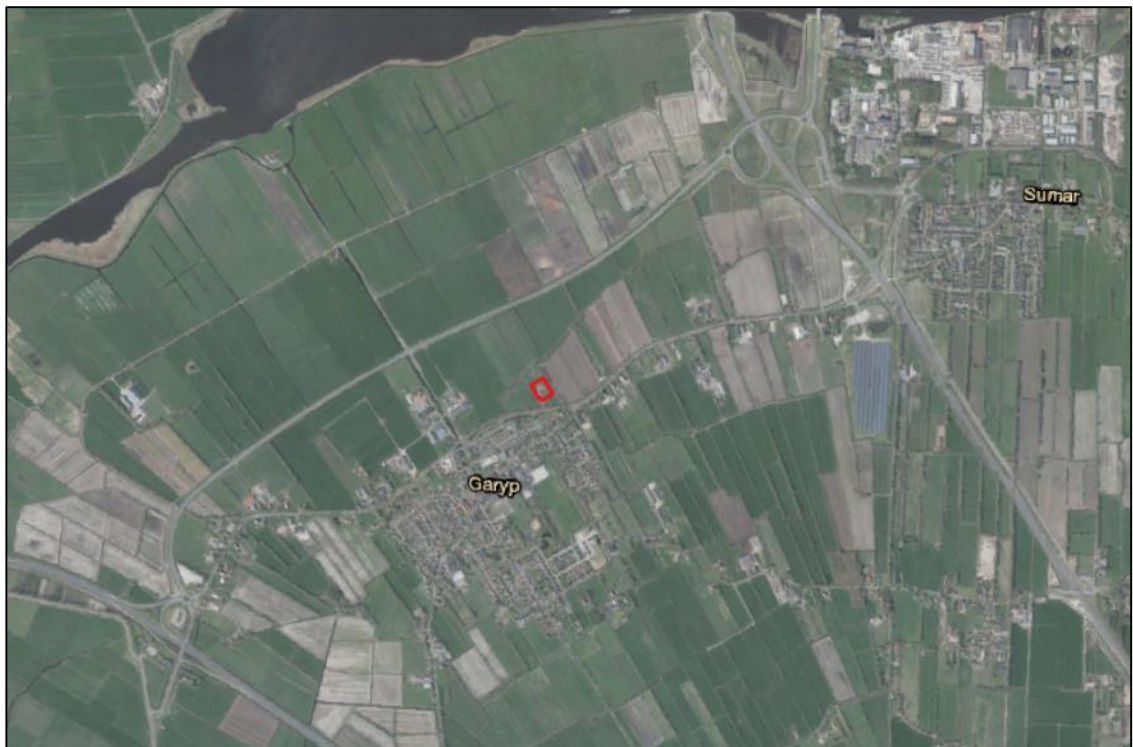
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van 't Riemersmahûs, verder "opdrachtgever" genoemd, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Gravinneloane 2 te Garyp, in de gemeente Tietjerksteradeel, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om een zorginstelling te realiseren. Om dit mogelijk te maken zal de huidige bebouwing, bestaande uit een grote schuur, een kapschuur en een klein schuurtje, gesloopt worden. Het woonhuis zal behouden blijven. De aanbouw tussen het woonhuis en de schuur zal waarschijnlijk behouden blijven. Het dak van deze aanbouw wordt mogelijk wel vernieuwd. De hogere bomen om het terrein zullen mogelijk (deels) verwijderd worden. Er worden geen watergangen aangetast met de werkzaamheden. De opdrachtgever heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. gevraagd een QuickScan uit te voeren op de geplande werkzaamheden om te onderzoeken of deze aanpassingen effect hebben op beschermde soorten of verblijfplaatsen in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 Globale ligging

Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van de kern van Garyp. Het is gelegen tussen agrarische percelen met bebouwing aan de overzijde van de weg. Er zijn watergangen met aangesloten bomenrijen aanwezig om het erf heen. De globale ligging is te zien in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Locatie van het in deze QuickScan onderzochte plangebied (rood omlijnd). (Bron: ESRI)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord

worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecoloog Gerben Krösschell van JM ecologie b.v. op 14-05-2021. Het bezoek is uitgevoerd van 11:45 tot 13:00 uur, bij 15°C en 2 Bft, op een half bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

De locatie aan de Gravinneloane 2 betreft een (boeren)woonerf met een woonhuis, een grote schuur, een kleine schuur en een kapschuur. De binnenzijde van de grote schuur is in gebruik als opslag. Er is nog een kleine deel ingericht voor schapen. Achter deze schuur is een kleinere schuur aanwezig welke gebruikt wordt als opslag en paardenstal. De naastgelegen kapschuur is in gebruik voor opslag van materieel. Verder is het terrein in gebruik als weide voor schapen en paarden.

Afbeelding 2.1. Globale ligging van de nieuw te bouwen zorginstelling. Binnen de rode omlijning zal gesloopt worden. (bron: ESRI)

Afbeelding 2.2. Woonhuis met aanbouw.

Afbeelding 2.3. Te slopen schuur.

Afbeelding 2.4. Binnenzijde grote schuur.

Afbeelding 2.5. Achterzijde kapschuur.

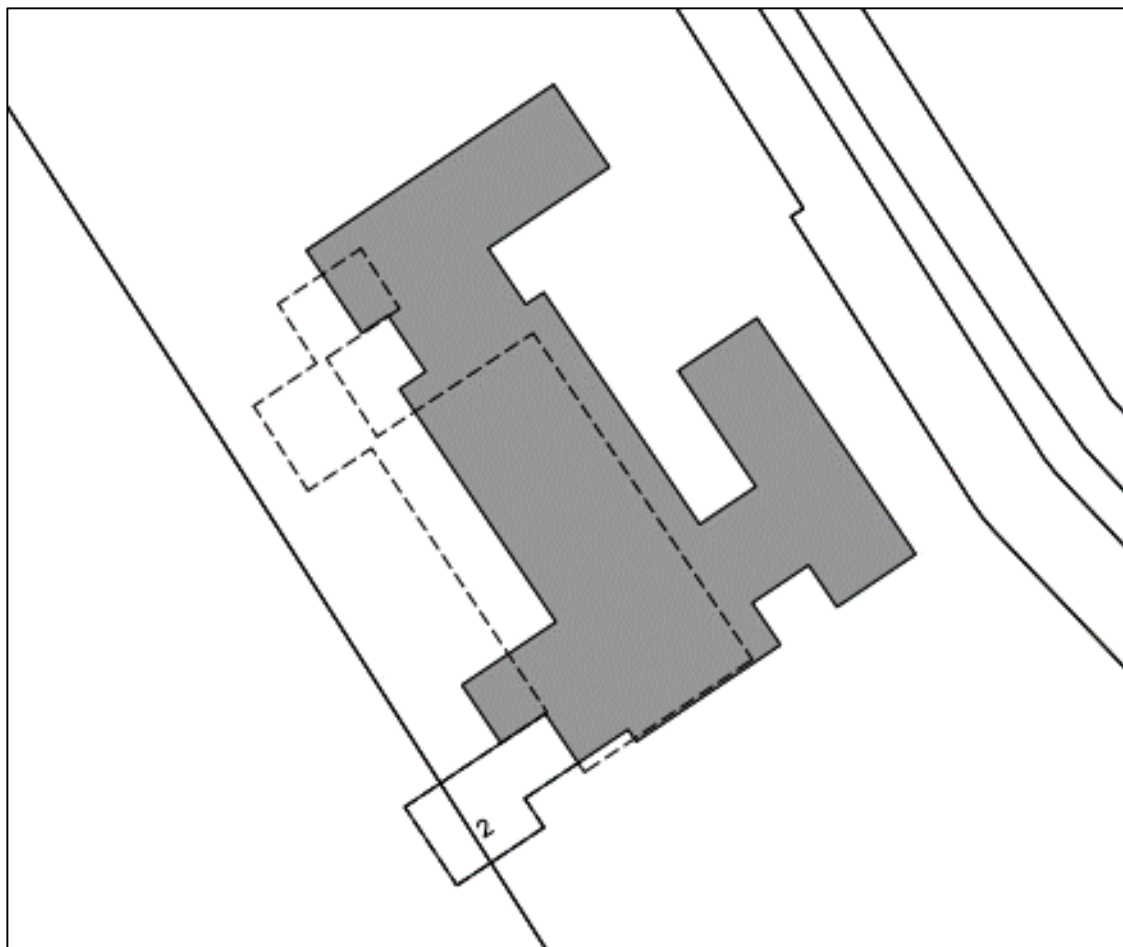
Afbeelding 2.6. Links kleine schuur, rechts deel kapschuur.

Afbeelding 2.7. Achterzijde plangebied.

2.2 Ingreep en nieuwe situatie

De werkzaamheden zullen bestaan uit het slopen van de aanwezige schuren waarna nieuwbouw gerealiseerd zal worden. In de huidige plannen worden er geen werkzaamheden uitgevoerd aan watergangen en of bomen. De planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Mogelijk wordt het dak van de aanbouw aangepakt. Een situatieschets van de nieuwe situatie is weergegeven in afbeelding 2.8.

Afbeelding 2.8. Nieuwe situatie (grijs), met linksonder het huidige woonhuis en met stippellijn de huidige bebouwing welke zal verdwijnen. (Bron: douwes bouw & advies)

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaar wegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

In de omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen in een straal van 75 meter rondom het plangebied, de zogeheten verstoringszone, gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten van vogels zoals boomvalk, buizerd, sperwer, havik, roek, en ransuil. Dergelijke nesten zijn niet aangetroffen. Voor de grote gele kwikstaart is tevens geen geschikt broedhabitat aanwezig door het ontbreken van natuurlijke stromende beken.

Naast boombewonende soorten is er tijdens het veldbezoek ook gecontroleerd op invliegopeningen en nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in de aanwezige bebouwing. De te slopen gebouwen hebben allen een golfplaten dak. Deze daken zijn ongeschikt geacht als nestlocatie voor gierzwaluw. Het veldbezoek is uitgevoerd in de actieve broedperiode van huismussen. Er is in de tuin één huismus man waargenomen. Deze vertrok telkens naar de bebouwing aan de overzijde van de Gravinneloane. Er werden geen territoriale huismussen waargenomen ondanks dat het veldbezoek uitgevoerd werd in de juiste periode om nader onderzoek uit te voeren aan nestlocaties voor huismussen. Het golfplaten dak is niet direct geschikt voor huismussen. Eventueel kan er gebroed worden op de aanwezige balken tussen balk en golfplaat in. Er zijn echter geen nesten van huismussen waargenomen op dergelijke plekken. De aanwezigheid van gierzwaluw- en huismussen worden op basis van bovenstaande argumenten uitgesloten.

Op de zolderruimte van het kleinere schuurtje met ponystallen zijn drie oude braakballen van een kerkuil aangetroffen. De eigenaar gaf aan dat de staldeur tegenwoordig 's nachts gesloten is waardoor er geen kerkuil meer in zal verblijven. Daarnaast laten de hoeveelheid braakballen en het feit dat de braakballen niet vers waren, zien dat deze locatie niet actief in gebruik is als roestplaats van een kerkuil.

In alle aanwezige schuren zijn vele (oude) nesten aanwezig van boerenzwaluwen. Tijdens het veldbezoek waren er circa 12 boerenzwaluwen rondom het terrein aanwezig welke in alle schuren op zoek waren naar nestplaatsen. Ten tijde van het veldbezoek waren er nog geen actieve nesten aanwezig. Boerenzwaluwen vallen onder de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Er kunnen mogelijk algemene broedvogels tot broeden komen aan/op de aanwezige bebouwing. Er zijn tijdens het veldbezoek duiven waargenomen welke kunnen broeden in de schuren. Daarnaast zijn er spreeuwen waargenomen welke actieve nesten (met jongen) hebben in twee bomen met een boomholte welke aanwezig zijn op het erf. De watergangen rondom het plangebied kunnen gebruikt worden als nestlocatie van watervogels als de meerkoet. Verder zijn er enkele bomen en struiken aanwezig waar algemene broedvogels in kunnen broeden.

Afbeelding 3.1. Nestplaatsen op balken in kapschuur.

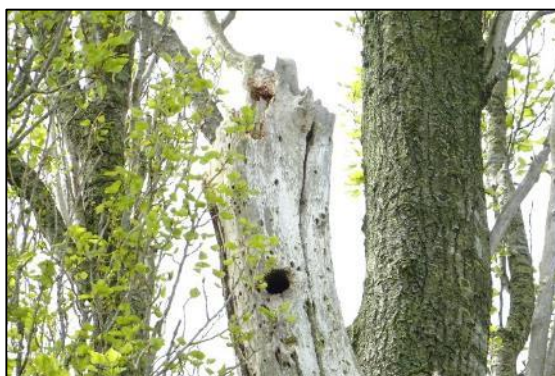
Afbeelding 3.2. Voorbeeld nestplaats kleine schuur.

Afbeelding 3.3. Eén van de nestplaatsen grote schuur.

Afbeelding 3.4. Oude nestplaats op balk in schuur.

Afbeelding 3.5. Boomholte met actief spreeuwennest.

Afbeelding 3.6. Boomholte met actief spreeuwennest.

Mogelijke consequenties van de ingreep op broedvogels met jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

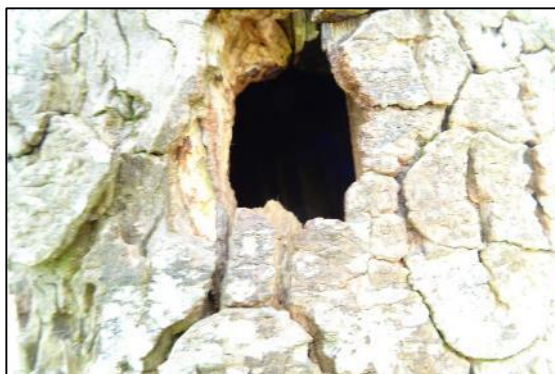
Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

De aanwezige bebouwing is gecontroleerd op mogelijke vleermuisverblijfplaatsen. Er is gezocht naar sporen op minimaal geschikte plekken in de schuren en er zijn hierbij geen sporen aangetroffen.

De aanwezige schuren op het terrein zijn ongeschikt geacht als vleermuisverblijfplaats. Het woonhuis, net zoals de naastgelegen aanbouw tot de schuur, zal behouden blijven.

De omliggende bomen rondom het plangebied zijn gecontroleerd op geschiktheid als vleermuisverblijfplaats. Hierbij zijn vier bomen waargenomen waar mogelijk vleermuisverblijfplaatsen in aanwezig kunnen zijn. Het betreffen de twee boomholtes van afbeelding 3.5 en afbeelding 3.6 welke op dit moment in gebruik zijn door spreeuwen. Deze holtes zijn, wanneer de spreeuwen uitgebroed zijn, mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Naast deze twee bomen zijn er nog twee bomen aangetroffen met geschikte holtes (afbeeldingen 3.7 en 3.8). In afbeelding 3.9 is een overzicht van de locaties van deze bomen weergegeven.

Afbeelding 3.7. Boom met geschikte holte voor vleermuisverblijfplaats.

Afbeelding 3.8. Boom met geschikte holte voor vleermuisverblijfplaats.

Afbeelding 3.9. Globale locatie bomen met geschikte holten voor vleermuisverblijfplaatsen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de vleermuisverblijfplaatsen worden beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

De aanwezige bebouwing bestaat uit losstaande panden welke geen onderdeel zijn van een bruikbaar lijnvormig element welke door vleermuizen gebruikt kan worden als vliegrouteondersteuning. Rondom het plangebied zijn bomenrijen en watergangen aanwezig. Deze kunnen gebruikt worden als vliegrouteondersteuning. Echter zijn er in de omgeving genoeg even geschikte bomenrijen en watergangen aanwezig waardoor de aanwezige lijnvormige elementen om het plangebied niet als essentiële vliegroute worden beschouwd.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Echter is er in de omgeving even geschikt, al dan niet beter foerageergebied aanwezig waardoor de omgeving van het plangebied niet als essentieel foerageergebied kan worden aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen uit de bureaustudie de beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten otter en wolf voor. Gezien het aanwezige habitat, een woonerf met weinig tot geen natuurlijke beschutting, is het plangebied niet geschikt voor bovengenoemde zoogdiersoorten. De aanwezigheid van de wolf en otter binnen het plangebied wordt uitgesloten.

3.4 Vissen

In de omgeving van het plangebied is de beschermde vissoort de grote modderkruiper bekend. Dit is een vissoort die voorkomt in boerensloten in het agrarisch landschap. In de sloten welke rondom het plangebied aanwezig zijn, is het mogelijk dat dit geschikt habitat van de grote modderkruiper betreft (afbeelding 3.9). De inham op het terrein kan mogelijk dienst doen als paailocatie van de grote modderkruiper (afbeelding 3.10).

Afbeelding 3.9. Voorbeeld van de aanwezige watergangen rondom het terrein.

Afbeelding 3.10. Mogelijk interessante paailocatie grote modderkruiper.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de grote modderkruiper worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.5 Overige beschermde soorten

Aanwezigheid van overige beschermde diersoorten, zoals libellen, dagvlinders, reptielen, amfibieën, vissen, kreeftachtigen en weekdieren en beschermde flora kan gezien het aanwezige habitat en bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Boerenzwaluw	3.1	Mogelijk
Algemene broedvogels	Spreeuw en diverse andere algemene broedvogels	3.1	Mogelijk
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende soorten	3.5	Mogelijk
Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis	3.5	Mogelijk
Vissen	Grote modderkruiper	3.10	Mogelijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 habitatrichtlijn en 3.10 is nationaal beschermde soort.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn in de schuren verscheidene boerenzwaluwnesten aangetroffen. Tevens zijn er tijdens het bezoek boerenzwaluwen aangetroffen in de schuren welke op zoek waren naar een geschikte nestlocatie. Wanneer de schuren gesloopt worden, zullen deze nesten en nestlocaties verdwijnen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

Op en rondom het plangebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Om die reden kunnen de plannen niet uitgevoerd worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuis verblijfplaatsen

Het woonhuis, waar geen werkzaamheden aan verricht zullen worden, is mogelijk geschikt als vleermuisverblijflocaatie aan de gevelzijden. Deze verblijfplaatsen worden mogelijk verstoord wanneer er gebruik wordt gemaakt van (bouw)verlichting bij de werkzaamheden naast het woonhuis. Dit is in strijd

met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Er zijn een viertal bomen geschikt bevonden als vleermuisverblijfplaats. Er worden in de huidige plannen geen werkzaamheden verricht aan bomen. Een effect op mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in bomen is uitgesloten.

Grote modderkruiper

De aanwezige watergangen op het terrein zijn geschikt voor grote modderkruiper als leefgebied. In de huidige plannen worden er geen watergangen aangetast en is een effect op grote modderkruiper uitgesloten.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming Aanwezig		Vervolgactie
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Boerenwaluw	3.1	Mogelijk	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Spreeuw en diverse andere algemene broedvogels	3.1	Mogelijk	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende soorten	3.5	Mogelijk	Mitigerende maatregelen

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn en 3.5 habitatrichtlijn.

5.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten; nader onderzoek

In de te slopen schuren zijn oude boerenwaluw nesten aangetroffen waarbij tevens aanwezigheid van boerenwaluwen is waargenomen. Wanneer het een kolonie van boerenwaluwen betreft, zijn deze jaarrond beschermd. Om te bepalen hoeveel boerenwaluwnesten daadwerkelijk in gebruik zijn, zal een extra veldbezoek uitgevoerd moeten worden om te bepalen hoeveel actieve nesten er in het broedseizoen aanwezig zijn. Aan de hand van dit veldbezoek kan bepaald worden of de aanwezige boerenwaluwen op deze locatie jaarronde bescherming rechtvaardigen. Mocht er bepaald worden dat er sprake is van een grote kolonie boerenwaluwen, dan zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden bij de provincie alvorens werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van (fluit)linten in grasland en op het grind-dak kunnen weidevogels en grond/dak broeders buiten het plangebied gehouden worden;
- Door het van tevoren verwijderen van struiken binnen het plangebied, is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten zangvogels zoals merel en winterkoning;
- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie (waaronder bijvoorbeeld rietkragen maar ook pitruspollen) is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, waterhoen en wilde eend, en voor rietvogels zoals blauwborst, rietzanger en rietgors.

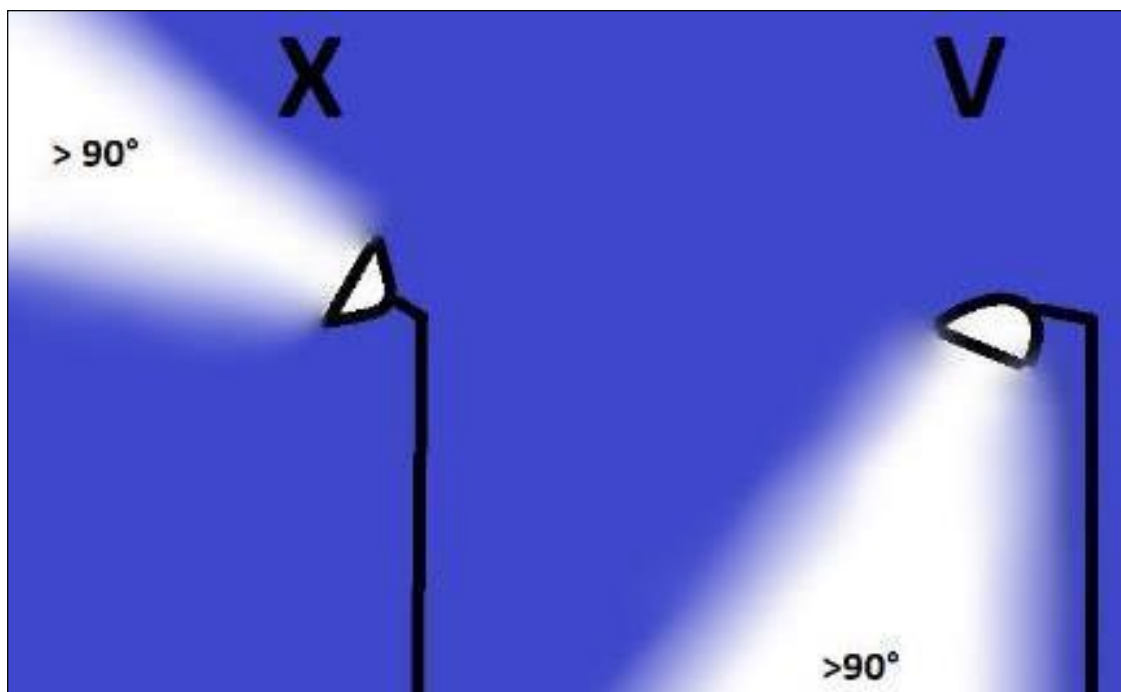
Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuisverblijfplaatsen in het woonhuis; mitigerende maatregelen

Mogelijk zijn er verblijfplaatsen aanwezig met als aanvliegroute de kopgevels van het woonhuis. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen dient er geen permanente verlichting aangebracht te worden, gericht op het woonhuis. Voor het gebruik van bouwverlichting tijdens de werkzaamheden wordt ook geadviseerd om deze niet op het woonhuis te richten. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden en niet naar de omgeving mag uitstralen. In onderstaande figuur is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op vliegroutes van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Wanneer bovenstaande werkwijze toegepast wordt, zijn er wat betreft de mogelijke verblijfplaatsen in het woonhuis geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming.

Afbeelding 5.1 Voorbeeld van toepassing bouwverlichting. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving (Bron: JM ecologie).

6 Resultaten nader onderzoek boerenzwaluwen.

Op 09-06-21 van 16:45-17:15 is een veldbezoek gebracht door ecooloog Willem Oevering bij 27 graden Celsius en windkracht 2 bij droog en helder weer. Tijdens dit bezoek zijn de actieve boerenzwaluwnesten in kaart gebracht. Er werden enkele boerenzwaluwen rondom het erf aangetroffen. Echter zijn er geen actieve nesten van boerenzwaluwen waargenomen. Alle aanwezige nesten zijn oud en er zijn geen recente gebruikssporen aangetroffen. De aanwezige boerenzwaluwen leken te vertrekken richting de boerderij welke circa 200 meter ten westen van het plangebied is gelegen.

Middels dit extra veldbezoek is bepaald dat er geen sprake is van een beschermde kolonie boerenzwaluwen binnen het plangebied. Er dient geen ontheffing op de Wet Natuurbescherming aangevraagd te worden voor het verstoren of verwijderen van jaarrond beschermde vogelnesten.

7 Conclusie

De opdrachtgever, 't Riemersmahûs, heeft JM ecologie b.v. gevraagd een QuickScan uit te voeren aan de Gravinneloane 2 te Garyp. De opdrachtgever is voornemens om de bestaande bebouwing, met uitzondering van het woonhuis en aanbouw naar de huidige schuur, te slopen om nieuwbouw te realiseren. In deze QuickScan is er vanuit gegaan dat er geen bomen of watergangen worden aangetast bij de werkzaamheden.

Uit deze QuickScan bleek dat er (oude) nestlocaties van boerenzwaluwen aanwezig zijn in de schuren. Middels een extra bezoek in de broedperiode van boerenzwaluwen is gekeken hoeveel actieve nesten van boerenzwaluwen binnen het plangebied aanwezig zijn. Uit dit extra bezoek is gebleken dat er geen boerenzwaluwen broeden binnen het plangebied.

Tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli) kunnen er algemene broedvogels tot broeden komen binnen het plangebied. Afhankelijk van het startmoment van de werkzaamheden zijn er mogelijk mitigerende maatregelen nodig voordat de werkzaamheden kunnen aanvangen.

Daarnaast kan lichtverstoring plaatsvinden op eventuele verblijfplaatsen in het naastgelegen woonhuis. Er dient geen permanente verlichting op deze gevel geplaatst te worden en er dient tijdens de werkzaamheden geen (bouw)verlichting gericht te worden op het woonhuis.

Wanneer bovenstaande werkwijze wordt gehanteerd is het niet nodig een ontheffing aan te vragen voor de Wet natuurbescherming en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Gorredijk, juni 2021
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 14 mei 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten 2017
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Ravon z.d., soortenpagina grote modderkruiper;
<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/grote-modderkruiper>